

Münchenas Ketvirtadienis, 1946.VIII.15 d. /III metai/Nr.188/225/

Iš Taikos Kongreso

Rusijos reikalavimai Turkijai

Paryžius. Bevinas ilgesni laiką kalbėjosi su Byrnesu. Apie pasikalbėjimo turinį nieko nepranešama, tik Byrnes pareiškė, kad Palestinos klausimas nebuvo paliestas. Palestinos klausimą netrukus aptars Attlee su Trumanu. De Gasperi kalbėjosi su Brazilijos ir Kubos atstovais. Trečiadienį De Gasperi turės pasitarimą su Molotovu. Paskutinėje kalboje Molotovas prikišo De Gasperiui, kad jis reikalaujas Italijai Triesto ir Istrijos. Byrnes, kaip pirmininkaujantis, pranešė, kad trečiadienį Bulgarijos delegacija išdėstys savo nusistatymą. Rumunijos delegatas Tatarescu iškėlė Rumunijos vaidmenį šiam karui besibaigiant.

Paryžius. Bulgarijos delegatas Georgevas Taikos Kongresa prašo sušvelninti jai numatytas taikos sutarties sąlygas. Bulgarija irgi kiek prisidėjusi prie kovos su naciais. Karo paskelbimas Anglijai ir leidimas vokiečiams statyti bazes Bulgarijoje buvęs nusikaltimas, kuris visu griežtumu esąs nubaus. Vis dėlto, Bulgarija kovoje prieš Hitlerį praradusi 32.000.

Rumunijos delegatas pareikalavo sugrąžinti Transilvaniją.

Kinijos komunistų karinė sąjunga su Mongolija

Šanchajus /UP/. Šiandien Šanchajaus laikraščiai praneša nepatvirtintus gandus, kad Kinijos komunistai pasirašė karinę sutartį su Išorine Mongolija. Taip pranešama, į šią sutartį įeina tokie dalykai: 1. Naujoji Kinijos komunistų armija bus išorinės Mongolijos apsaugota ir aprūpinta. 2. Trys mongolų divizijos nuolat stovės Dolo-ncro apylinkėse. Sakoma, kad šis karinis paktas buvęs slapta pasirašytas Kalgane, Kinijoje, š.m. gegužės 10 d.

Istambulas /AP/. Sovietų Sąjunga Turkijai įteiktoje notoje reikalauja išilgai sasiaurius bazių rusų kariuomenei. Be to, tvirtina, kad šių gyvybinių sasiaurių valdymas yra tik Juodosios Jūros valstybių reikalas. Taip sako gerai informuoti Istambulo asmenys. Kai kurie šaltiniai pareiškė, kad rusai mažiausia pareikalavo 1.000 akry ploto bazėms, iš kurių Rusija drauge su Turkija kontroliuotų sasiaurius. Taip pat rusai nori, kaip tie patys šaltiniai pareiškė, atgabenti kariuomenės tiek, kiek ji laiko reikalinga, pasistatyti aerodromus ir atgabenti dalį savo laivyno. Šaltiniai sako, kad Turkija kategoriškai atmes šiuos reikalavimus, bet, gal būt, prieš tai pasitars su JAV ir Anglija.

Įtampa Palestinoje

Žydų Centrinė Paryžiuje paskelbė pareiškimą dėl nelegalios žydų imigracijos į Palestiną. Nelegali imigracija esanti tik britų politikos Palestinos klausimu išdava. Juk 1937 m. britų baltąją knygą nustatė 1500 kvotą mėnesiui. Dabar įvežamumas į Palestiną esąs visai suvaržytas. Protesto vardu skelbiamas 7 valandų streika. 50.000 britų karių yra parengties stovyje. Britų kreizeris "Ajax" atplaukė į Kiprą su pirmaisiais žydų emigrantais. Ten jie laikinai bus internuoti. Arabų kraštų užsienių reikalų ministrų konferencija nutarė pasiųsti savo kraštų atstovus į Londono konferenciją. Haifoje įvyko neramumų išvežant nelegalius emigrantus į Kiprą. Žuvc 3, sužeisti 7 asmenys. Slaptasis žydų radijas kursto žydus sukilti prieš britų įstaigas.

Priekaištai UNRRai

Ženeva /New York Herald Tribune/. UNRRos konferencijoje, kuri

vyksta Ženevoje, eina labai audringa kova, dėl išvietovintų asmenų ateities, nes sužinota, kad sąjungininkų kariuomenės aukšti pareigūnai ruošia memorandumą, kuris įrodys, kad UNRRA yra slaptų Rusijos agentų ir kriminalinio elemento prieglobstis. Jie užsiima didmenine narkotikų prekyba ir spekuliacija. Šita sensacinga kaltinimo Amerikos laikraštiniškai sužinota š.m. rugpjūčio 11 dieną per vieną aukštą kariuomenės pareigūną su ta sąlyga, kad jo pavardė liks paslapyje. Tik tiek galima apie šį asmenį pareikšti, kad jis užima labai aukštą vietą ir yra kompetetingas šiuo klausimu. Matyti, amerikiečių ir anglų karinės valdžios, kurių yra svarbiausias uždavinys okupacinių zonų saugumas, dabar baisiai susirūpinę, kad nieko konkrečiau nebutarta dėl 830.000 išvietovintų asmenų ateities, kurie randasi trijose vakarinėse zonos ir Austrijoje. Sąjungininkų kariniai slugsniai yra įsitikinę, kad pratęsta išvietovintų asmenų UNRRA globa arba jų perdavimas tarptautinei pabėgėlių organizacijai sudaro politinį poveį vakarų sąjungininkų okupacinėms karinėms pajėgoms. Nors šis aukštas karys nekaltina UNRRA organizacijos kaip tokios ir nelaiko jos bendrininke, bet jis pareiškė, kad UNRRA pasidėrė liždas, kuriame NKVD agentai sėja ir kursta neramumus vokiečių ir išvietovintų asmenų tarpe. Be slaptų politinių agentų, čia vyksta didmeninė narkotikų prekyba, neteisėta aukso ir brangakmenių prekyba, siekianti milijoninę dolerių apyvartą. Taip pat organizuojamas požeminis geležinkelis, kuris gabena žydus į Palestinę. Išvietovintų asmenų stovyklos yra šių žygdarbių centrai. Tas pats šaltinis pareiškė, kad lenkų ryšių misijai, susidedančiai iš 24 asmenų neseniai atvykus iš Varšuvos, 16 jos karininkų buvo areštuoti už narkotikų prekybą, spekuliaciją ir priešantialijantišką politiką bei agitaciją. Nors, kaip šis aukštas karys sako, narkotikų prekyba ir spekuliacija priklauso policijos žinybai, bet daugelis išvietovintų asmenų neteisėtai dėvi UNRRA uniformas, zuja po vakarines okupacines zonas ir aktyviai varo propagandą, nukreiptą prieš amerikiečius, britus ir prancūzus. Jau sužinota, kad tie asmenys yra NKVD agentai.

Žinoma, šių faktų aš negalėčiau įrodyti teisme, nes ne visuomet viskas įrodoma, pareiškė JAV laikraštiniškai šis aukštas asmuo. Bet tai yra tikri faktai ir neginčijama teisybė taip, kaip mane čia matote, pareiškė jis.

Šios griaušančios jėgos dirba sąjungininkų zonoje. Laikas sužinoti, kas jie yra ir kieno naudai dirba. UNRRA yra tik priedanga, po kuria jie dirba.

Šiuo metu didžiausias šios pažiūros oponentas bus vyriausias UNRRA direktorius La Guardia, š.m. rugpjūčio 11 d. jis pareiškė spaudos atstovams, kad išvietovintų asmenų ateitis neturėtų būti palikta kariuomenei.

"Tai nėra karinė funkcija ir kariši nėra tam darbui paruošti, kaip su D.P. elgtis".

La Guardia kritikavo, kad armija vartoja, gestapo taktiką, elgdamosi su išvietovintais asmenimis. Taip pat jis padarė pastabą, kodėl amerikiečių žvalgyba areštavo vieno ukrainiečio berniuko tėvus vienoj D.P. stovykloj. Nežiūrint tai, tas aukštas pareigūnas pažymėjo, kad to berniuko tėvai yra žinomi NKVD agentai, kursta neramumus. Kariuomenė imsis priemonių artimiausioje ateityje tokiems dalykams užgniaušti.

Trumpos žinios

- Kairas. Didysis Jeruzalės mufitis neseniai kalbėjosi su Arabų Lygos pirmininku Hussainu.

- Paryžius. Rumunijos vyriausybė pareiškė, kad ji laukianti tokios taikos sutarties, kuri rumunų tautai suteiktų lygias teises su kitomis tautomis. Kaip patirta iš Suomijos delegacijos, Suomija prašysianti sumažinti reparacijas. Rumunijos vyriausybė yra nutarusi iš Vokietijos ir Vengrijos pareikalauti karo nuostolių atlyginimo.

- Praga. Į Praga atvyko rusų studentų delegacija. Ji važinės po Čekoslovakiją 3 savaites studijų tikslais.

- Johanisburgas. Pietų Afrikos vyriausybė pareiškė, kad ji osanti pasirengusi kasmet priimti po 100.000 tremtinių. Pageidaujami kasyklų darbininkai, mechanikai, kalviai ir architektai.